

Team Mod På Livet – Christina Færch-Jensen, Afdelingsleder & Social Spacemaker
Telefon: 2494 1665 / Mail: cn6g@kk.dk

Mere beslutningskraft til unge på kanten

1. Beskriv kort jeres erfaringer i arbejdet med at øge unges beslutningskraft? Hvad har det betydet for de unge?

I 2023 har Team Mod på Livet i samarbejde med FishTank og Kaffe Karma gennemført et forsøg med borgerstyrede budgetter. Vi har været med i en forsøgsordning under Socialstyrelsen, hvor udvalgte kommuner fik mulighed for at understøtte socialt udsatte borgeres selvbestemmelse gennem råderet til et personligt budget. I alt 14 borgere i Københavns Kommune har deltaget og fået muligheden for at bruge 50.000 kroner hver.

Vi har afprøvet en ny metodisk ramme omkring det borgerstyrede budget. Vi har kaldt det for et "Kapitalværksted", fordi det handler om kapitaler på flere planer. Det handler om de konkrete økonomiske midler på 50.000 kr. Det handler om social kapital. Og det handler om at udforske andre kapitaler i livet, som er afgørende for, egne håb, drømme og livskvalitet.

Vi har indtil videre udforsket metoden i lille skala, og vi er langt fra færdige. Vi håber nu at fortsætte udviklingen af Kapitalværksteder og afprøve metoden i en ny kontekst: Blandt unge i udsatte positioner, der er i en overgang til egen bolig.

Hvad er kapitalværkstedet?

Kapitalværkstedet er et rum, hvor menneskelig kapital og økonomiske ressourcer bliver genstand for en undersøgelse, som afdækkes sammen med andre. Samtalerne i rummet er gruppe-baserede med 3-4 personer. De løber over 8 uger (24 timer i alt). Hvert møde har overordnede tematikker, som danner rammen om undersøgelser af ens egen livssituation – bl.a.: "sundhed", "hjem", "job og uddannelse", "glæde", "alt det vi ikke kan forestille os" eller "forbrug".

Møderne tager udgangspunkt i korte oplæg om de enkelte tematikker og deres samfundsmæssige, sociale og individuelle betydning. Eksempelvis kan et hjem opfattes som både trygt/utrygt, personligt/fremmedgørende, permanent/flygtigt, og man kan opfatte sig selv som henholdsvis beboer/gæst, ønsket/til besvær... osv.

De første erfaringer - katalysator for beslutningskraft

Vores første erfaringer er, at kapitalværkstedet kan være et virkningsfuldt greb, der gør, at deltagerne "genopdager", hvad det vil sige, selv at tage beslutninger og definere mål og retning i livet. Deltagerne har en lang historik, hvor de er vant til, at der mange meninger og mål på deres vegne. Kombinationen af frie økonomiske midler og et åbent udforskningsrum åbner op for noget vigtigt og nyt.

Vi har talt med deltagerne om deres oplevelser, og har fået deres bud på, hvad der virker ved Kapitalværkstedet.

At deltagerne har oplevet det meningsfuldt, understreges først og fremmest af en fremmødeprocent på 92% over i alt 24 afholdte møder i Team Mod På Livet. Kun få gange ved sygdom, ferie eller eksamen, har der været frmeldinger.

Deltagernes oplevelse er derudover, at kapitalværkstedet fungerer som et rum, hvor man kan undersøge egne overbevisninger og antagelser om sig selv. Det bliver et modningsrum, hvor man kommer væk fra det stigmatiserende blik, man kan have på sig selv, og igennem samtalen med andre får man øje på den kapital af håb, ønsker og drømme, som har været gemt bort og været tabt for en tid. Kapitalværkstedet bliver et omdrejningspunkt for en *eksistentiel rehabilitering*, fordi det gennem den tematiske, men ikke mål-orienterede tilgang, tillader deltagerne at vende tilbage til det, som blev tabt undervejs, og tage det op igen.

Deltagerne giver udtryk for, at de får en ny position, hvor "man kan tage sig selv alvorligt". Som en af deltagerne udtrykte det – "Det var ægte", og med dette udsagn mente hun, at det var hende, som havde fundet en ny vej for sig selv, uden tanke på om hun gjorde det for andre eller for at være en dygtig samfundsborger.

Er pengene vigtige?

Vi har i løbet af afprøvningen været i tvivl om, hvorvidt de økonomiske midler er en afgørende faktor – eller om man kunne opnå det samme uden pengene. Vi har drøftet det med deltagerne i kapitalværkstedet. De er ikke i tvivl om, at det økonomiske aspekt har en central betydning. Det faktum, at samtalerne kan omsættes til handling gennem økonomiske transaktioner, har rykket kapitalværkstedet fra at være et intentionelt rum til en handlingsverden, der kan realisere drømme og håb i en vis udstrækning. De økonomiske midler bliver for deltagerne en kontant understregning af, at de selv står med nogle valg: "*Pengene gør, at det ikke er pseudo – vi kan rent faktisk gøre det, som vi taler om*" (Deltager i Kapitalværkstedet)

Kapitalværkstedet kan altså være en ny start for deltagerne, hvor egne mål i højere grad bliver internaliseret, fremfor at være (implicit) defineret af det professionelle hjælpesystem.

Principper for kapitalværkstedet

Vi har arbejdet med en række *principper*, som indtil nu har vist sig at være vigtige greb. De centrale principper (som fortsat er under udvikling) er følgende:

Vi har ingen prædefinerede mål - Kapitalværkstedet repræsenterer "en ny start". Tabula rasa. Clean slate. Deltagerne er typisk vant til, at der tages afsæt i en række langsigtede mål i form af handleplaner mv. I kapitalværkstedet har det været virksomt at insistere på, at der ikke tages afsæt i eksisterende mål. Vi tror det er afgørende, at kapitalværkstedet bryder med den fiksering på målet, der ofte præger sociale indsatser.

Vi etablerer en ny relation mellem fagprofessionel og borger - Kapitalværkstederne faciliteres af en person, som ikke har noget at gøre med deltagerens øvrige kommunale sociale indsats. Der etableres altså en ny relation ved opstart. Det kan være et vigtigt greb, da det ellers kan være svært at frigøre sig fra tidligere mål og logikker i samarbejdet.

Vi giver tid til udforskning – Det kræver tid at udforske drømmen. "Forandringens døre åbner indefra. Men der skal være tid til at åbne dem." som en medarbejder fra en tidligere afprøvning udtrykte det. Derfor er det en del af "spillereglerne" for kapitalværkstedet, at man skal have lyst til at udforske håb og drømme sammen med andre.

Vi udforsker flere kapitalformer - Den økonomiske kapital på 50.000 giver en række ny muligheder. Men først og fremmest bliver midlerne en anledning til at udforske håb og drømme og de forskellige kapitaler, der skal i spil, for at nå dem

Vi udforsker i fællesskab - ikke 1-1 – Fællesskab og dialog mellem dem, der er med i kapitalværksteder, er vigtigt. Derfor bestræber vi os på at fastholde, at deling af viden foregår i kapitalværkstedet. Konkret betyder det, at hvis man fx kommer i snak 1-1 omkring brugen af de 50.000, så kan vi finde på at sige "lad os lige gemme den, til vi kan dele med de andre."

Vi sætter billeder på ønsker og drømme - man skal kunne set det - I Kapitalværkstedet arbejder vi med at visualisere, hvordan håb og drømme ser ud. Det handler ikke kun om genstanden. Hvis du vil købe en cykel - hvad er så afgørende for, at cyklen ikke blot står uden at blive kørt på? Hvad skal der til for at du er på tur og billedet bliver til virkelighed.

Vi bruger Kapitalværkstedet til at minde om egne ressourcer - Det handler ikke om kun om det, man mangler for at nå håb og drømme. Det handler i høj grad også om at blive opmærksom på de forskellige ressourcer, man allerede har, og som kan bringes i spil, når der skal ske forandringer.

2. Hvordan kunne det konkret se ud, hvis man skulle tage jeres erfaringer med unges beslutningskompetence til næste niveau? Hvad vil være det nye? Hvem kunne være jeres samarbejdspartnere i den ambition? Hvad vil det betyde for de unge?

Vi ønsker at undersøge, om tilgangen og metoden i kapitalværksteder kan udbredes til flere kontekster i Københavns Kommune. Kan det give udsatte unge en større beslutningskraft og tro på egne valg i livet? Vores langsigtede mål er at skubbe på en bevægelse, hvor vi som fagprofessionelle i langt højere grad lader unge definere hvilke ressourcer, der kan være til hjælp. At hjælpen ikke defineres af, hvad "vi har på hylden", men mere af, hvad de unge peger på.

Kapitalværksteder til unge på vej i egen bolig

I vores første afprøvning har vi set et mønster. Mange af deltagerne har været meget optaget af spørgsmålet: "Hvad er et godt hjem for mig". Og hvordan kan blive et hjem, man deler med venner og familie. Ud af de mange temaer der blev taget op, så er det dette spørgsmål, de blev ved med at vende tilbage til.

Vi er derfor blevet optagede af, om Kapitalværksteder kan være et virkningsfuldt greb til unge, der er på vej ud i egen bolig som led i Housing First omstillingen. Der er et stort behov for at finde gode modeller for, hvordan det kommunale system kan understøtte unges forudsætninger for en selvstændig voksertilværelse.

Vi tror, at kapitalværksteder kan være med til at skabe fornyet beslutningskraft og styrke sociale relationer for unge i den kritiske fase.

Vores første tanker om indhold i projektet:

- **En videreudvikling af metoden** i Team Mod På Livet – hvor der gennemføres nye afprøvninger af kapitalværkstedet, hvor beløbet nedskaleres til 30.000 kr. Vores erfaring tyder på, at beløbets størrelse måske ikke er så afgørende – da mange slet ikke har brugt det fulde beløb langt inde i forløbet. Vi har også ambitioner om at udvide rummet for, hvad der er muligt i et Kapitalværksted. Fx kan man forestille sig, at vi inddrager nye lokationer, tager på udforskning i kulturtilbud sammen med deltagerne eller køber fælles oplevelser.
- **Kapitalværksted for fagpersoner.** Dette vil være et forløb, hvor vi inddrager medarbejdere fra Borgercenter Børn og Unge, der til daglig arbejder med unge i overgang til egen bolig. De vil indgå i forløbet sammen med Team Mod På Livet. Vores tilgang er her, at hvis vi skal have nye aktører med ombord, så skal vi ikke give dem et kursus eller en færdig model. De nye aktører skal med ind i et udviklingsrum, hvor alle gør sig egne erfaringer.
- **Afholdelse kapitalværksteder for unge på vej i egen bolig.** De medarbejdere, der deltager i forløbet, arbejder selv med kapitalværksteder, sammen med unge på vej i egen bolig. Det vil sige, at der gennemføres et antal forløb i Borgercenter Børn og Unge parallelt med et antal forløb i Team Mod på Livet.
- **Videreudvikle principper for arbejdet med beslutningskraft.** Vi vil videreudvikle principperne i samarbejde med de unge, med medarbejdere og med de andre aktører i Biku-benfondens program.
- **Formidling og en film om kapitalværksteder.** Det kan være svært udelukkende at beskrive kapitalværkstederne som en manual eller en folder. Derfor afprøver vi andre medier. Team Mod På Livet er sammen med en filmfotograf i gang med at lave en film om de første oplevelser. Vi ønsker at arbejde videre med filmen og andre levende formidlingsformater.

Samarbejdspartnere der har committet sig til projektet er:

- Team Mod På Livet (Christina Færch-Jensen, Afdelingsleder og Social spacemaker og Juri Rao, Socialpædagog og facilitator af Kapitalværkstedet).
- Fishtank (v Robin Vickery, Fjerde Sektor Marco D'Andrea, Konsulenthuset for Socialøkonomi, Signe S. Simonsen og Anna Elming, Socialforvaltningen)
- Borgercenter Voksne (Bjarke Solkær, Leder af Grib København og Hans Hugo Andersen, Centerchef, Borgere i Egen Bolig og Aktivitets og Samværstilbud)
- Borgercenter Børn og Unge i Socialforvaltningen i København (Christoffer Sickballe, Områdechef, Kira Lisgart Andersen, Socialfaglig konsulent og Zandra Olesen, Leder i Faglig Stab, Borgercenter Børn og Unge).

3. Hvad ser I allerede nu af fremmede forhold organisatorisk hos jer til at komme godt i gang med at øge unges beslutningskraft? (fx kompetencer, organisering, strategi, mindset, kultur)

Der er en spirende interesse for vores initiativ på flere niveauer i København. Fx har en områdechef inviteret os til at afholde en fælles dag for alle medarbejdere med overskriften "Beslutningskraft" inspireret af kapitalværkstederne. Og i starten af 2024 skal Socialudvalget i København præsenteres for indsigter fra Kapitalværkstederne. Selvom vores initiativ er lille i skala, så ser vi gode muligheder for, at det kan involvere flere og flere i kommunen.

Borgercenter Børn og Unge er optaget af, at fricsætte økonomi til de unge og skabe fælles beslutningsrum for at give de unge handlekraft. Måske kan kapitalværkstedet være en nøgle til at de ambitioner i højere grad kan realiseres.

Vi bygger videre på en organisatorisk læring i Team Mod På Livet og borgercenter voksne - både i forhold til den faglige udvikling, men også det administrative omkring praktisk håndtering og udbetaling af budgetterne.

Kapitalværksteder er opstået i et samarbejde mellem Team Mod På Livet og Fishtank. I Team Mod På Livet er der en stærk tradition og kultur omkring, at det er deltagerens initiativ, der står i centrum.

Fishtank har som hus til formål at understøtte udviklingsprojekter på tværs af aktører i og udenfor kommunen. Det ligger i husets DNA at udforske nye løsninger i det sociale arbejde, og at være et udviklingsrum i kommunen, hvor vi arbejder fleksibelt med nye løsninger.

Vi har fået opbakning til at videreudvikle og udbrede Kapitalværkstederne blandt chefer i Borgercenter Børn og Unge, Fishtank og Borgercenter Voksne.

4. Hvilke barrierer kan I på nuværende tidspunkt identificere? Hvad er jeres største bekymring/opmærksomhed i forhold til at jeres ambitioner om at øge unges beslutningskraft ikke bliver indfriet?

At unge får et borgerstyret budget, mener vi ikke i sig selv sikrer, at de får og oplever at have beslutningskraft i eget liv. Vi har været i dialog med en række kommuner, der i regi af socialstyrelsen arbejder med borgerstyrede budgetter. Her har vi erfaret, at borgerstyrede budgetter nemt kan blive "spist op" af den eksisterende praksis i en kommune – hvor prædefinerede mål og eksisterende magtrelationer mellem borger og fagfolk opretholdes.

Der er en risiko for, at det samme sker, når vi involverer nye aktører i at udvikle kapitalværkstederne.

Der kan ligeledes være en barriere i, at vi skal samarbejde mellem to borgercentre i dette projekt.

Derfor bliver det vigtigt, at vi sammen med chefer og kollegaer hele tiden fastholder en fælles forståelse af, hvad der skal til for at skabe et reelt skift hos de unge. Med Kapitalværkstederne, vil vi forsøge at udvikle en metode, der i højere grad vil sikre denne overgang mellem ung og voksen. Det vil vi prøve ved at styrke, både vores respektive kommunale siloers samarbejde og - først og fremmest - de unges egne evner til at vide hvad der har værdi for dem som "nye voksne". Det, tror vi, kan vise sig at være et forbyggende greb i forhold til en lang række sociale udfordringer.

Der er også en risiko for, at de positive erfaringer vi har oplevet i første fase, ikke på samme måde opstår i det nye. Måske var det en "honeymoonfase". Måske var det effekten af at være pionerer. Måske vil nye aktører ikke have ejerskab eller gejst for at skabe Kapitalværkstedet.

Derudover er vores første erfaringer skabt i Team Mod På Livet, hvor der allerede er en stærk kultur for at give initiativet til borgerne. Spørgsmålet er, om Kapitalværkstederne vil have lige

så gunstige vilkår i nye kontekster? I den forbindelse tror vi, det er vigtigt, at nye aktører oplever at være medskabere, at nye erfaringer er velkomne, og at vi ikke forsøger at udbrede en færdig model.

5. Hvem i organisationen har en særlig personlig og faglig motivation for at holde fokus, ambitionsniveau og momentum i samarbejdet, og hvad skaber denne motivation?

Samarbejdspartnerne i dette projekt har et fælles mål om at bryde med etablerede vaner, systemer og fagprofessionel opgaveforståelse. Grundlæggende er projektet båret af faglige nysgerrige udviklere, som alle motiveres og drives af faglige drøftelser, tilegnelse af viden og måske mest af alt de øjeblikke, hvor der opstår nye aha-oplevelser ift. metodiske greb og virksomhedsfulde tilgange. Nedenfor er nogle udsagn, der illustrerer ambitionerne:

Christoffer Sick Balle, Områdechef i Center City Østerbro:

"For mig er Kapitalværkstedet med til at revitalisere empowermentbegrebet – det skal udbredes i andre dele af organisationen".

Christina Færch, Team Mod På Livet og Bjarke Solkær, Grib København:

"Det er vigtigt, vi bliver klogere på ingredienser, der øger borgens handlekraft og tro på egne værdier hen imod at skabe et liv, hvor egne ressourcer og muligheder kommer i spil. Vi kan gennem projektet få forstærket vores praksis med at integrere borgerens selvbestemmelse og egen beslutningskraft ift. at træde ud af socialt udsatte positioner."

Zandra Olesen, Kira Lisgart, Cecilie Juul Bille-Brahe, Staben i Borgercenter Børn og Unge:

"I Borgercenter Børn og Unge er vi meget optagede af den unges overgang og hvordan vi sikrer en koordineret og sammenhængende overgang mellem børne – og voksenområdet. Vi er optagede af at understøtte den unge i et selvstændigt voksenliv, herunder hvordan den unge får adgang til boliger og får skabt sig et mere varigt hjem"

6. Hvilket potentiale ser I i et samarbejde med Bikubenfonden og de øvrige nye aktører i programmet? Hvad kan I byde ind med i samarbejdet? Hvordan kan Bikubenfonden og de øvrige samarbejdspartnere bidrage til, at I får indfriet jeres ambitioner? Hvilken læring er I mest nysgerrig på at skabe i forhold til at øge unges beslutningskraft?

Vores ambition er at rykke ved den måde, vi møder borgerne på i Socialforvaltningen i København. Vi håber, at dette spirende forsøg på at skabe systemforandringer kan ske i samarbejde med Bikubenfonden og de øvrige aktører. Vi vil gerne sparre med andre om dette, og der kan være muligheder for at Bikubenfondens erfaring med systeminnovation kan bringes i spil her.

Vi er begyndt at udvikle nogle principper (se ovenfor), som giver mening i vores kontekst. Men måske kan de også inspirere andre? Og måske kan principperne blive stærkere, hvis de udvikles sammen med de øvrige aktører. Vi vil gerne bidrage til denne del – og vi har også en del erfaringer med, at udvikle principper og virksomme greb.

Vi er også interesseret i at arbejde med organisatorisk ejerskab og engagement, baseret på en bottom-up tilgang, hvor vi "tapper" ind i de enkelte medarbejders motivation for at arbejde udviklingsorienteret med Kapitalværkstederne. Vi ønsker således også at arbejde med beslutningskraft og handlingsmandat internt i projektbemandingen.